

Közvetítói eljárással a békésebb válásokért

Régóta ismert, szomorú statisztika, hogy a házasságok 40%-a válással végződik.

2014 elejétől az Országos Bírósági Hivatal kötelezővé teszi a közvetítói eljárást azon válásoknál, ahol a gyermekelhelyezés kérdése is felmerül.

Bár a válás alapvetően két felnőtt ember párkapcsolatának lezárása, ha gyermek is született a kapcsolatból, a láthatás és a gyermektartás miatt az egykori házastársak továbbra is kapcsolatban maradnak. Azonban ha a keretek nincsenek jól felállítva, a válás után további konfliktusok várhatók, amely tovább mérgezi az egykori házastársak (és a gyermek) életét.

A válások magas száma nem feltétlenül jelenti azt, hogy manapság több a boldogtalan házasság, mint korábban egyszerűen társadalmilag elfogadottabbá vált, ha a házastársak beismerik: külön kívánják folytatni életüket. Azonban még így is rengeteg szorongás, félelem, kérdés és kétely előzi meg és kíséri a válást, főleg, ha gyermek is született a kapcsolatból. **A mediáció, mint alternatív konfliktuskezelési módszer, 2006 óta elérhető Magyarországon, de eddig viszonylag kevesen éltek a lehetőséggel. 2014 januárjától viszont az Országos Bírósági Hivatal kötelezővé teszi a mediációt azon válásoknál, ahol gyermek született a kapcsolatból.** Lássuk, mit hozhat ez a változás.

Mi a mediáció?

A mediáció, vagyis közvetített tárgyalás olyan alternatív konfliktuskezelési módszer, amely során a vitában álló felek egy harmadik, semleges közvetítő segítségével próbálják megbeszélni, feloldani a köztük fennálló konfliktust.

A bírósági, peres eljárásokkal szemben, a mediációban a probléma megoldási folyamat és a megállapodás a felek felelőssége; a **mediátor feladata** az, hogy a folyamatot mederben tartsa, és a **hatékony, konstruktív kommunikációt segítse**. A tapasztalat azt mutatja, hogy egy konfliktusban az érintett felek az általuk hozott döntést sokkal nagyobb mértékben érzik magukénak és tartják be, mint egy külső, harmadik szereplő által hozott döntést. A mediáción résztvevők 85% képes egyezséget kötni és azt ilyen arányban betartani.

A válási mediációról

A közvetett vagy közvetlen tapasztalatoknak köszönhetően az a kialakult nézet, hogy a válás túlságosan költséges, hosszadalmas és megterhelő folyamat. Pedig időnként mindenkinek könnyebben feldolgozható egy kulturált kapcsolatbontás, mint egy diszfunkcionális család állandó játszmái, háborúi. Ausztráliában már 2006 óta kötelező a mediáció azon válások esetében, ahol gyermek is született a kapcsolatból.

A családi konfliktusokban a felek mélyen érintettek, így gyakran azért halogatják a válást, mert nem tudnak veszteség nélkül kiszállni a kapcsolatból. A párkapcsolati konfliktusok velejárája egy sajátos férfi-női dinamika is, amit nagyban befolyásolnak a felek eltérő szerep- és konfliktuskezelési mintái. **A mediátor mederben tartja a felek érzelmi tartalmú megnyilvánulásait, segít megfogalmazni igényeiket és szükségleteiket.** Ha a felek megértik egymás motivációt és szándékait, az indulatok csökkenhetnek, és megszűnhet a tehetetlenség érzése. **A mediáció fókuszában nem a múltbeli események és azok miéértjei állnak, hanem a felek, jövőbeni igényei és szükségletei, amelyek mentén kialakítható a kapcsolatújszerű működése.** Az irányított beszélgetések keretében a felek körüljárhatnak egy viszonylag jól megfogható, konkrét problémát, és **megegyezés születhet közöttük.** **A bírósági eljárással szemben, itt nincsenek vesztesek, mert a mediátorok úgy vezetik a megbeszélést, hogy mindnekinek elfogadható megoldások szülessenek.**

A gyermek, mint a válási konfliktus szereplője

A válás természetesen nem csak a házastársak konfliktusa, a gyermek is ugyanúgy érintett, akinek alapvető célja, hogy mindkét szülőjét érzelmileg egyformán közel tudhassa magához. Azonban amikor elindul a harc a szülők közt, a gyermek észrevétlenül bevonódik, és bármit mond vagy tesz, azzal akaratlanul állást foglal egyik szülője mellett. **A gyerekek ilyenkor több terhet, plusz szerepet vesznek magukra a feszültség csökkentése érdekében, mint életkori sajátosságaik indokolnák, ami viselkedésbeli torzulásokhoz vezethet.** A mediációs folyamat során lehetőség nyílik a beismerések, veszteségek, tanulságok megfogalmazására, a szülők szerepének tisztázása és megerősítésére, amely segíti a veszteség feldolgozását minden érintett számára, így megelőzhetőek a további érzelmi károk.

Edina és György, hosszú hónapok állóháborúja után, ismerősük tanácsára fordultak mediátorhoz, mivel képtelenek voltak dűlőre jutni a gyermekelhelyezést illetően. Gyermekük, Luca és Gábor, nyolc- és tízévesek voltak. A szülők abban biztosak voltak, hogy szeretnének el válni, azonban nem tudtak megegyezni sem a gyermektartás összegében, sem a láthatás kereteiben. Egymást hibáztatták a kapcsolat tönkremenetele miatt, és a sorozatos konfliktusok két gyermekük iskolai teljesítményén és lelkiállapotán is meglátszódtak. A konfliktus mélysége miatt először külön-külön ültek le a mediátorral, ahol a felszakadó indulatok után, az ülés vége felé képesek voltak arról is beszélni, mit is szeretnének a jövőben: harcok nélküli, világos szabályokon alapuló kapcsolattartást. Ennek köszönhetően a legközelebbi alkalomkor a szülők hajlandóak voltak egymással is leülni. A harmadik megbeszélésre hetekkel később került sor, ahova a felek már láthatóan oldott hangulatban érkeztek, és arról számoltak be, hogy érzékelhető minőségi javulás következett be a kapcsolatukban: egymás hibáztatása helyett a mindennapokban felmerülő elintéznivalók, problémák megoldására koncentrálnak, képesek egymást végighallgatni. Az ülés végére a szülők megfogalmazták, hogy a jelenlegi kapcsolatuk ugyan más, mint az egykori házassági viszony, de nagyon fontos, hogy együtt tudjanak dönteni a fontos kérdésekben. Emellett elkészült egy írásbeli megállapodás, amely tartalmazta az általuk megfogalmazott láthatási kereteket, kitért a gyermektartásra is, amelynek összegét a szülők együttesen határozták meg.

Hogyan válasszanak a felek mediátort?

Mivel a családi konfliktusok életünk legbenső szegmenseibe engednek betekintést, ezért különösen fontos, hogy a **mediációs folyamat elején valódi bizalmi légkör** alakuljon ki, először a mediátor és a felek között, majd a felek között is. A bizalom nem csak a nyílt, őszinte **kommunikáció miatt fontos**, hanem segít a feleknek elköteleződni a közös problémamegoldás iránt. **A jó mediátor nem formál véleményt vagy ítéletet. Kommunikációs eszközöket ad a felek kezébe, pártatlan** és semleges pozíciójából korrekt **visszajelzést képes adni az elakadásokról**, valamint képessé teszi a feleket arra, hogy megértsék: mindegyiküknek megvan a maga valósága, a maga igaza. Természetesen a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium által vezetett közvetítői (mediatori) névjegyzékből nem derül ki, hogy az adott mediátor szakmailag és módszertanilag mennyire felkészült, ezért talán a legcélravezetőbb, ha a felek ismerősöktől és internetes fórumokon tájékozódnak.

A 2014 januárjától életbe lépő változás elősegítheti, hogy megváltozzon a válásról, gyermekelhelyezésről alkotott vélekedés, és lehetővé tegye a kulturált, méltányos családbontást, sok traumát és keserűséget megspórolva ezzel az érintettek számára. Amennyiben további információra van szüksége kérem, keresse munkatársunkat a www.partnershungary.hu, vagy a www.mediaciosközpont.hu oldalakon.

A cikk kelt: 2013. december

A cikk szerzője: Bacsó Flóra

A cikk szakmai lektora: Kukity Kriszta